

Приморске новине

БУДВА, ЈАНУАР 1996.
ЦИЈЕНА 1,50 ДИНАРА

ИЗЛАЗИ МЈЕСЕЧНО • ГОДИНА ХХIV • БРОЈ 398

ДОГОВОР ТУРИСТИЧКИХ РАДНИКА ЦРНЕ ГОРЕ

ЗАЈЕДНИЧКИ У - СВИЈЕТ

ПРОГРАМ информативно-пропагандне дјелатности Црне Горе за 1996. годину и концепција рада Туристичке организације републике, биле су основне теме скупа који је 10. јануара одржан у хотелу „Краљица плава“ у Милочеру. О овим темама, с представницима туристичке привреде и туристичких општина, разговарали су министар туризма у Влади Црне Горе Драган Милић, предсједник Управног одбора туристичке организације Црне Горе Зоран Жижић и директор ове организације Сильвана Ђурашевић.

Након опширне расправе која се водила углавном о начину обезбеђења средстава за реализацију програма пропагандних активности у земљи и иностранству, закључено је да оне морају бити обједињене.

За реализацију усвојеног програма туристичко-пропагандне дјелатности Црне Горе за 1996. годину потребно је 3.250.000 динара. Биће издвојено милион и три стотине хиљада динара, из буџета Републике док за реализацију активности на иностраном туристичком тржишту од ове суме треба у девизама 210 хиљада марака.

- Један од најважнијих послова који у овој години треба да уради дно привреде и Владе Црне Горе, а који се односи на остваривање економске политике и повећање друштвеног производа у 1996. години, јесте реализација програма пропагандне дјелатности и туристичка пропаганда, квалитетна припрема туристичке сезоне и концепција рада Туристичке организације Црне Горе. Ови послови представљају државни интерес Црне Горе, рекао је отварајући овај скуп Зоран Жижић, подпредсједник Владе Републике Црне Горе, истакавши да осмишљавање туристичке пропаганде и обједињавање свих средстава у ту сврху, требало би да резултира реализацијом програма туристичке пропаганде.

Директор Туристичке организације Црне Горе Сильвана Ђурашевић је истакла, да Црна Гора и Југославија након укидања санкција међународне заједнице, треба да нађу своје место у светским туристичким токовима, те да у томе значајну улогу треба да има побољшање информативно-пропагандних активности. Црна Гора, односно њена туристичка привреда наступиће ове године, казала је Сильвана Ђурашевић, заједнички на предстојећим сајмовима туризма у Будимпешти, Москви, Скопљу, Милану и најављеном у Парижу и Братислави у оквиру заједничког штанда националне туристичке организације. Интерес туристичке привреде Црне Горе на сајму туризма у Ослу, заступаће Медитерански здравствени центар из Игала.

- Иако су се туристичка кретања у свијету промијенила, Црна Гора и Југославија до краја вијека остају веома интересантна дестинација па је наше присуство веома потребно, казала је Сильвана Ђурашевић. Она је истакла, да ће Туристичка организација Црне Горе дјеловати, не само у иностранству, већ и у земљи, организујући туристичке центре у општинама, са циљем да допринесу промотивним активностима на одређеном подручју.

- Посебна пажња биће посвећена студијским путовањима новинара, зашто је предвиђено 130 хиљада динара, казала је између осталих Сильвана Ђурашевић.

Министар туризма у Влади Црне Горе Драган Милић је истакао да је програм туристичке пропаганде за иностранство истакао даје програм туристичке пропаганде за инсортранство дosta агресиван, али и нагласио да ће долазак иностраних туриста зависити од наше укупне пословне, економске и цјенов-

не политике коју будемо водили у овој туристичкој години. Он је додао, да ће ове године то бити борба или предсезона за 1977. годину.

Министар Милић је рекао, да ипак посебну пажњу морамо током ове године посветити домаћим гостима. Говорећи о визама, он је истакао да је Влада Републике Црне Горе изградила однос према овом питању још прошле године. Мислим да овога пута, нема никаквих разлога да Савезна влада не уважи ставове и опредељења Владе Републике Црне Горе, јер смо предложили алтернативу: или укидање виза, или бар укидање виза за организоване туристичке аранжмане. То је не само интерес туристичке привреде Црне Горе, него и туристичке привреде Србије, рекао је министар Милић.

- Програм треба подржати, рекао је Душко Љијешевић, директор „Монтенегроекспреса“, али га и подијелити у два дијела. Онај приоритетнији – шта учинити конкретно за ову туристичку сезону и шта радити дугорочно. Предвиђена средства потребна заједнице реализацији у овој ситуацији јесу велика, али је то минимум који је неопходан како би смо заједнички наступили на иностраном тржишту.

Замјеник генералног директора ХТП „Будванска ривијера“ Иво Арменко сматра да је понуђени програм добар, те да ћемо захваљујући Туристичкој организацији Црне Горе, рационалније наступити на иностраном тржишту и имати сви заједно већу корист. Средства предвиђена буџетом у општинама за ове намјене су увијек мала, па би се утврђивајем заједничког концепта пропаганде могло обезбиједити више. Ту активност треба прецизирати законом јер принцип добровољности који не обавезује...

Манојло Вукотић, директор маркетинга у компанији „Меркур“ се заједнички наступи на иностраном тржишту и имати сви заједно већу корист. Средства предвиђена буџетом у општинама за ове намјене су увијек мала, па би се утврђивајем заједничког концепта пропаганде могло обезбиједити више. Ту активност треба прецизирати законом јер принцип добровољности који не обавезује...

Подпредсједник Општине Будва Драган Дулетић дао је подршку програму туристичко информативне пропаганде, али сматра да ће бити остварен само ако се обезбиједе потребна средства за његову реализацију. Он сматра да треба утврдити начин наплате боравишне таксе, и квалитетну контролу туриста током наредне туристичке сезоне.

Један број учесника у расправи из више туристичких општина наше републике, изразио је сумњу да ће се усвојени програм реализовати, јер ће предвиђена средства бити тешко обезбиједити.

И министар туризма у Влади Црне Горе Драган Милић је истакао да је програм туристичко-информативно-пропагандне дјелатности за 1996. годину доста амбициозан, штогово када је ријеч о иностраном туристичком тржишту, али је нагласио, да и поред свега, морамо истрајати у борби за довођење страних туриста, поготово када је ријеч о припремама за 1997. годину. Велики је проблем, нагласио је министар Милић, што тренутно у општинама нема већаног пропагандног материјала, па је сада прави тренутак да се дио средстава из буџета општина издвоји за ове намјене. Он је нагласио, да је Влада Црне Горе издвојила два милиона динара за финансирање ак-

тивности Туристичке организације Црне Горе, а милион и три стотине хиљада за финансирање реализације самог програма. Милић је рекао да у Црној Гори има 2100 туристичко-угоститељских предузећа и предузећа и сви они мораје на одређен начин заједнички учествовати у финансирању пропагандних активности.

У расправи о програму туристичке информативно-пропагандне активности учествовали су и предсједници општина Херцег Нови, Бар, Тиват и Жабљак, као и представници хотелско-туристичких предузећа и туристичких организација.

Ранко ПАВИЋЕВИЋ

со БУДВА ЗА ПРОПАГАНДУ

ЧЕТВРТ МИЛИОНА

ОПШТИНА Будва ће у овој години за финансирање туристичке пропаганде издвојити око двеста педесет хиљада динара, што представља 20 одсто од укупног износа боравишне таксе која припада општини.

У ове сврхе посебна обезбиједиће и спонзори за издавање разноврсних пригодних туристичких публикација о будванској ривијери којих одавно нема у општици.

Своје програме пропаганде спровође и финасирају и хотелско-туристичка предузећа у нашој општини, као и

туристичке агенције и друге туристичке организације.

Овај програм ће бити конкретизован, како је договорено, до 7. фебруара ове године да би га Скупштина општине могла усвојити на наредној сједници и задужити Туристички савез општине, односно Туристички центар да га и реализује.

Влада Републике Црне Горе је недавно за потребе обављања заједничких послова наредио заједнички програм пропаганде у Републици за ову годину издвојила милион и триста хиљада динара.

Д.П.

КАЛЕНДАР ПРИРЕДБИ НА ЈАДРАНСКОМ САЈМУ „ИСХРАНА“ ЗА ПОЧЕТАК

ОВОГОДИШЊА сајамска сезона на Јадранском сајму биће отворена 26. марта Сајмом исхране који ће трајати четири дана. Затим сlijede: Салон намештаја, опреме и унутрашње декорације (9-12. април), Медитеранска туристичка берза и сајам (24-26. април), Наутикамп (24-28. април), Сајам предузећништва, иновација и проналазака (14-17. мај), Сајам екологије (22.-25. мај), Изложба „Заштита '96“ (22-25. мај), Инфофест (23-28. септембар) и Сајам грађевинарства (8-11. октобар).

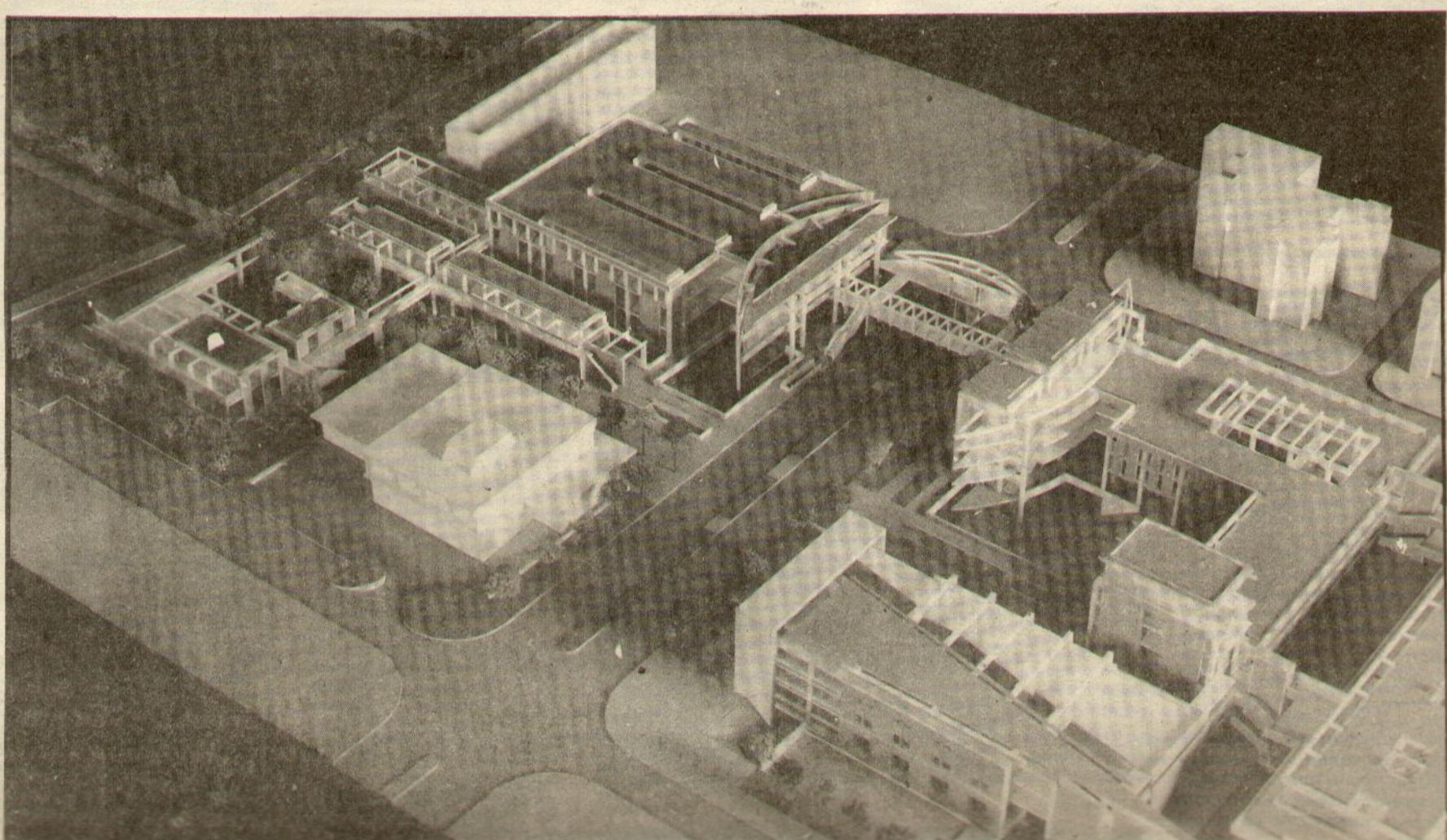
Базар робе широке потрошње трајаће од 1. маја до 1. октобра, а Јећни сајам од 15. јуна до 15. септембра.

НОВИ ПОСЛОВНИ ЦЕНТАР

СКУПШТИНА општине је 28. децембра усвојила Урбанистички пројекат Пословно-комерцијално-трговачког центра који ће се простирати на подручју између тржног центра, зграде Поште и хотела „Будве“ са површином од 30.290 квадратних метара. У пројекат ће се уклопити и саопшти Тргни центар на коме ће бити надзидан још један спрат.

Нови пословни центар ће имати надземни дио површине 18.290 и подземни дио површине 12.000 квадратних метара. За трговину, занатство и услуге планирано је 11.390, за угоститељство 3.700, за канцеларије и администрацију 4.900, за културу и информације 1.900 и за гаражни простор 8.400 квадратних метара.

Аутори пројекта Пословно-комерцијално-трговачког центра су Бранислав Митровић и Василије Милуновић, а пројекат је урадила „Основа“ из Београда.

СКУПШТИНА ДИОНИЧАРА ХТП „БУДВАНСКА РИВИЈЕРА“ Д.Д.

● Није усвојена једино припремљена одлука о посебној емисији дионаца и преносу преосталог друштвеног капитала на фондове. Радници и грађани Црне Горе могу да откупе максимално до 40 одсто дионаца, чија номинална вриједност још није позната јер тек треба да буде процијењена коначна вриједност имовине овог предузећа.

ТРАНСФОРМАЦИЈА ХТП „Будванске ривијере“ д.д. (такозвана друга фаза), још није завршена. Скупштина дионачара овог предузећа на сједници, која је одржана 26. децембра прошле године у Будви, усвојила је одлуку о бесплатној подјели дионаца радницима у износу до 10 одсто друштвеног капитала, као и одлуку о издавању дионаца под повлашћеним условима ради докапитализације (максимално до 30 одсто), које могу куповати како радници тако и грађани Републике Црне Горе.

Сједници су присуствовали и министар туризма у Влади Републике Црне Горе и члан Управног одбора „Будванске ривијере“ Драган Милић, директор Националне туристичке организације ЦГ Силвана Ђурашевић, представник Агенције за преструктуирање привреде и страна улагања Црне Горе Шалета Ђуровић, проф. др Момир Драгашевић, као и представник ИЕН из Београда и један од аутора пројекта Тодор Спариосу.

Није усвојена припремљена одлука о посебној емисији дионаца и преносу преосталог друштвеног капитала на фондове – која предвиђа да власници ових дионаца буде Република Црна Гора са правом управљања Скупштине општине, сходно Закону о локалној самоуправи, односно Влада Републике Црне Горе, коју заступа Министарство за туризам – с обзиром да се Агенција за преструктуирање привреде није била изјаснила око тога колико сада коначно вриједи имовина „Будванске ривијере“.

Без радника

Институт економских наука из Београда је као обрађивач друге фазе трансформације овог хотелско-туритичког предузећа из Будве, у оквиру ревизије вриједности његове имовине, предложе као најреалнији износ – око 320.000.000 њемачких марака, до чега се дошло примјеном свјетских мјерила у процјени вриједности изградње хотела.

ДИОНИЦЕ РАДНИЦИМА
– БЕСПЛАТНО

Алтернативно, уз примјену свих релевантних методолошких мјерила, та суме се пење знатно више, на око 485.000.000 марака, кад се узму у обзир кретање цијена земљишта на локалном тржишту.

Имовина „Будванске ривијере“ је 1991. била процијењена на 370.000.000 њемачких марака.

Скупштина дионачара овог предузећа је одржана без присуства већине дионачара представника радника, који су је на почетку напустили нездадољни њеним досадашњим (нерадом). Наиме, ово је било право састављање скупштине послије конституисања прије више од двије и по године, у мају 1993. године.

Предсједник Управног одбора ХТП „Будванске ривијере“ д.д. Веселин Бабић је признао да се каснило и да је већ неколико пута помјеран термин одржавања ове скупштине, али он је то објаснио искључиво кашњењем у изради Пројекта трансформације изразивши и сам своје и незадовољство Управног одбора.

довољство Управног одбора

Остварен циљ

У изјештају о пословању овог предузећа у 1993. и 1994. замјеник генералног дирек

ПОПУСТ

Мило Вукчевић је рекао да синдикат тражи да имовина не буде процијењена. Сада радник може по повлашћеним условима да упише дионаце највише до 20.000 њемачких марака сматра он и изражава наду да ће у овом смислу бити одобрен и одговарајући грежс период (отплате на почек) за уплату од годину-два.

тора „Будванске ривијере“, који замјењује генералног директора Миодрага Мирошевића, који је већ дуже болести, Иво Арменко је нагласио да су постигли циљ у периоду трајања санкција:

преживјели су као фирма. Сви објекти су остали у саставу предузећа на жалост не и са свим радницима посебно оним висококвалифицираним. Међутим, он очекује да се и они у бОљим условима поново врате у матичну фирму.

Остварили смо позитивне билансне рекао Арменко до да су успјели да исплате све плете радницима, које нијесу биле високе, али ни мање од других у привреди Црне Горе, затим зимнице, ретреса, топли оброк и путне трошкове.

Помагали смо спорт у општини и шире, културу и школе. Доста смо дали и за хуманитарну помоћ – болницама, као и помоћ у храни за међународним уговорним платама. Тврди да су плате у туризму годинама заједно и са такозваним угвореним платама.

Говорећи о пословној политици за ову годину, замјеник генералног директора је рекао да је главни циљ повратак на инострана тржишта. У периоду од 1991. па да процењат учешћа страних гостију је због санкција био опао на један до два одсто. У првој години послије санкција успјех био учешће иностраног

промета између 10 и 20 процената.

Арменко је апеловао на крају на савезни органе да се укину визе за Југославију, као и да турizам поново добије третман извозне гране, и по том основу буду додијелjeni кредити за припрему туристичке сезоне.

Нови предсједник синдиката „Будванске ривијере“ Мило Вукчевић је у име радника затражио повећање плате објашњавајући да просјечни лични доходак у овом предузећу сада износи 318 динара

заједно и са такозваним угвореним платама.

Скупштина дионачара „Будванске ривијере“ је овластила Управни одбор да, након што Агенција за преструктуирање привреде и страна улагања Црне Горе утврди процјену вриједности имовине овог предузећа донесе коначне одлуке о подјели дионаца и утврди номиналну вриједност дионаце „Будванске ривијере“.

Драган Цвијовић

ПРЕДСТАВНИЦИ ЊЕМАЧКЕ АГЕНЦИЈЕ ТУИ У БУДВИ

ЈЕДНО ЉЕПОТЕ
– ИСТЕ

НАКОН дуже паže узроковане међународном блокадом наше земље, представници највећег њемачког туроператора ТУИ из Хановера, појетили су средином јануара Црногорско приморје. Њихов домаћин био је „Монтенегроекспрес“, а највећи дио времена, гости из Њемачке провели су у обиласку хотела на Будванској ривијери и разговорима са представницима Министарства туризма Црне Горе, Општине Будва и овдашње туристичке привреде.

Представнике ТУИ-а Штефана Абромајта и Михаела Штивеа пимили су предсједник Општине Будва Јарко Миковић и потпредсједник Драган Дулетић и упознали их с плановима развоја туризма на овом подручју и слободним локацијама на којима ће се градити екскурзијски хотели. Предсједник Миковић је том приликом напласио да веома цијени активности њемачког туроператора и изразио наду да ће се некадашња плодна сарадња наставити.

Гости из Њемачке су у Будви разговарали и с Драганом Милићем министром за туризам у Влади Црне Горе и Душаном Љијешевићем, директором „Монтенегроекспреса“. Том приликом, Штиве и Абромајт су изнijeli лијепе утиске са Будванске ривијере, наговијестили могућност обнове некада добре сарадње са „Монтенегроекспресом“ као и са туристичком привредом Црне Горе, али и нагласили, да ће на посјету њемачких туриста Црној Гори утицати више фактора изван домена туристичке привреде, међу којима су посебно истакли проблем с визама које морају посједовати њемачки грађани приликом доласка у нашу земљу, као и функционисање авиона саобраћаја између Њемачке и Црне Горе.

Министар туризма Црне Горе Драган Милић је упознао госте с активностима које је Влада републике и туристичка привреда предузели у циљу што боље туристичке понуде у Црној Гори. Милић је изразио жељу, да у пропагандним активностима ТУИ-а, Црна Гора и њена понуда нађу своје место и упозна госте да су предузете одређене мјере ради изједначене режима виза, те да су у току активности на увођењу европског стандарда у туризму неше републике.

Директор „Монтенегроекспреса“ Душан Љијешевић са сарадницима је упознао представнике ТУИ-а понудом овог предузећа за наредну туристичку сезону, као и капацитетима и стањем у којем се налазе хотели на Црногорском приморју.

Разговоре са гостима из Њемачке имао је и Иво Арменко, замјеник генералног директора „Будванске ривијере“ који је такође изразио радовање што нас и овом приликом нису заборавили стари и провјерени пословни партнери. Након обављених разговора, Арменко је изјавио новинарима да су представници ТУИ-а обишли хотеле у Будви, Бечићима, Светом Стефану и Петровцу, те да постоји објективна могућност да посредством ове агенције ускоро дођу њемачки гости. Ипак, рекао је Арменко, одговор ћемо сачекати до 15 дана из Хановера, када наши гости саберу утиске о посети.

Након тродневног боравка на Црногорском приморју, представници ТУИ-а су на завршној конференцији за штампу у Будви изјавили, да су одушевљени гостопримством и љепотама Црногорског приморја. Они су истакли велики интерес ове куће за поновни долазак њемачких туриста, али се у међувремену квалитет хотела мора подићи на већи ниво. Заначајнији долазак туриста из Њемачке, не може се очекивати ове, али идуће 1997. свакако може. У међувремену, питање виза мора се ријешити и квалитетно организовати чarter летови до Тивта.

Представници ТУИ-а сматрају да треба што прије организовати студиска путовања представника туристичких кућа из Њемачке и долазак њемачких новинара који би објективно информисали њемачку јавност о Црној Гори и њеним љепотама.

Р.Павићегић

БАЗЕН ДО КРАЈА ГОДИНЕ

СРЕДИНOM јануара министар за спорт у Влади Црне Горе Божидар Ивановић и Миодраг Раичевић директор Дирекције за јавне радове Црне Горе, боравили су у Будви и са најодговорнијим представницима Општине Будва, договорили динамику наставка изградње затвореног поливалентног ватерполо и пливачког базена у оквиру туристичког насеља „Словенска плаха“.

Радови на базену, чија је изградња почела још у мају 1994. године (завршена је бетонска школска) биће настављени најкасније до мјесец дана, а биће у целости завршени до краја ове године.

Како је истакао Миодраг Раичевић, изградња базена у Будви, једна је од капиталних инвестиција у програму Дирекције за 1996. годину, за чији завршетак је потребно обезбиједити два милиона и 600 хиљада динара.

Два милиона и стотину хиљада динара, обезбиједиће Скупштина општине Будва, а остатак Влада Републике

Црне Горе.

– До почетка радова биће извршена ревизија и могуће допуна пројектно техничке документације, а преиспитање се и могућност да базен продужетком са садашњим 33 на 50 метара, рекао је Раичевић.

Божидар Ивановић ја најавио, да постоји чврста одлучност да се овај пројекат

заврши на вријеме како у Будви, тако и у Влади Црне Горе, јер је Будва могући кандидат за домаћина Медитеранских игара 2005-те године.

Завршетак базена у Будви, имаће огроман значај и утицај на развој ватерполо и пливачких спортива на овом подручју.

Изградњом базена обијект није се настојање да Будва сваке године заврши по један

спорчки објекат, како би озбиљно конкурисала за домаћина Медитеранских игара.

Директор Ватерполо клуба „Будванска ривијера“ Драган Љијешевић је истакао да ће завршетак базена бити од огромног значаја, те да ће га ватерполисти овог клуба дочекати у европском такмичењу.

Р.П.

ЈП МОРСКО ДОБРО

ПЛАЖЕ БЕЗ РОШТИЉА

ОВОГОДИШЊЕ госте на плажама Црногорског приморја дочекаће уређеније, плаže.

Енормне цијене непопуларних улазница на плажама, које су прошле сезоне изазивале оправдан револт гостију, биће темељито преиспитане.

Министар туризма у Влади Црне Горе Драган Милић је, приликом посјете Јавном предузећу за управљање морским добрим Црне Горе, саједиштетом у Будви, потенцирао потребу вијковог потпуног укидања за све оне гости који плате боравишни таксус. Једанако било да је ријеч о друштвеном или приватном сектору.

„Морско добро“ мора направити и план за постављање привремених објеката у овој зони за које би урбанистично – техничке услове убудуће издавало Министарство туризма или „Морско добро“, а не општине на Приморју, као што је то био случај до сада, рекао је Милић указујући на стапљење приговоре из ових општина, па и Будве, да је „Морско добро“ приграбило сву власт.

Директор Јавног предузећа за управљање морским добрим Црне Горе Радојко Миховић је рекао да ће овог

љета бити забрањено постављање роштиља на отвореном простору у такозваним централним г

ПОВОДИ

ЈЕ ЛИ ГРЕШАН СВЕТИ МАРКО?

До данашње цркве Св. Петке постојали су: старији манастир и црква св. Марка.

Овај је манастир постанијем старији од Подострога, али се ни за ње не зна управо када је основан. Као Подострог и Ставишићи, тако је и он изгројио 1886. г., и тада је престао бити фактичко манастиром, од кога је задржао само име. Ман. зидови је су тако од 1886-1885. г., а тада је на њима подигнуто данашње школско здање.

Западно од манастира била је мај. црква Св. Марка по којој је и манастир негда тако називан. Темељни зидови, за човека високи, светитељским ликовима живописани, познавали су се до 1885. г., а тада су поравнани са земљом. Кад Шпенан Мали и Василије Бркић дођоше у ове крајеве: први из бијелога свијета, други из пећке патријаршије, Млечићи разорише хукајама олтар ове цркве, а истим махом и углове кнезовских кућа у Махинама, Поборима и Брађинима.

Ово је цитат из рада „ЦРКВЕ И МАНАСТИРИ У ОПШТИНИ БУДВАНСКОЈ“ Младена Црногорчевића штампаног у „Гласнику задарске конзисторије“ 1901. године и истовремено (засад) једини детаљнији запис о старијем манастиру и цркви који су постојали појединачно (манастира) Св. Петке. Једини, али не и непознат да се толико деценија послије не зна ни где су темељи та два стара здања! А о обнови да се и не говори.

Нешто се почело мијењати при више од годину дана, крајем 1994. године, обнављањем рада Црквеног одбора Српске православне цркве општине Майнско-Брађине. Одбор је дао приговор на ревизију Генералног урбанистичког плана у дијелу око цркве Свете Петке тражећи да се она третира као саборна црква свих Маина, што и јесте, а не као гробљанска, како је третирана у том плану.

Поред саме цркве налази се темељи средњовјековног манастира Свети Марко који су саградили Немањићи, а у 16. вијеку спалили Млечићи. Уз помоћ Маина и других манастира је обновљен, али су га 1889. године до темеља срушивали Аустро-Угарци. Маини су одлучили да послиje 125 година приступе обнови своје светиље, али се то не може остварити како се усвоји предложени генерални план – стоји у приговору Црквеног одбора којим се још захтијева да се не предвиђа ширење гробља на црквеном земљишту, већ да се ту планира манастир са конаком, црквом која је постојала, парохијским домом и помоћним објектима. Такође је захтијевано да се капела која је у изградњи дислоцира са црквеним земљиштем, зато што је гробље испред цркве Свете Петке православних Маина и такав статус треба да садржи.

Поводом ревизије Генералног урбанистичког плана Будве и Бечића реаговао је и Његово високопреосвећенство Митрополит црногорско-приморски, зетско-брдски и скендеријски господин Амфилохије обративши се писмом Скупштини општине Будва и Одјељењу за урбанизам. Он је подржао приговор Црквене општине Майнско-Брађине а у свом писму је написао и следеће:

– Митрополија има намјеру да у својој надлежности, заједно са Црквеним одбором Майнско-Брађинским, уз сарадњу са стручним лицима и Заводом за заштиту споменика у најскоријем времену започне истраживање темеља средњовјековног Манастира Свети Марко о чијем постојању има толико свједочанства, а чије рушевине се налазе поред храма Свете Петке. На Скупштини општине Будва лежи највећа одговорност за

лико прије на очувању градских старијина и њихове окoline. Манастир Свети Марко је несумњиво једна од најзначајнијих будванских старијина. Постоје индиције да у једном вријеме, послије уништења од Млечића Манастира Светих Архангела на Превлаци, у том манастиру било и сједиште зетских митрополита.

И стога, са разлогом заштите језгра саме Будве, да не говоримо о разлогима заштите естетско-културних и археолошких вриједности самог града, као и црквеним имовинама, захтијевао да се ГУП Будве утолико промјени што ће простор око храма Свете Петке остати заштићен, ослобођен од предвиђеног гробља, а босправно и противзаконито подигнута градска капела дислоцира. Једина градња која одговара том простору јесте обнова манастира са коначима и другим помоћним објектима.

Да ће се разрушени манастир Свети Марко обновљати Митрополит Амфилохије је нагласио и 8. маја прошле године приликом обновљавања майнске племенске славе Марков дан, обраћа-

ћен.

На молбу Митрополита Амфилохија археолог Ђорђе Ђапин из Херцег-Новог је током децембра прошле и јануара ове године у три наврата обишао терен манастира Подмаине и у свом извјештају митрополији Црногорско-приморској и Црквеној општини Майнско-Брађинском констатовао да поуздана наводи у литератури, локална традиција, обичај ношења литије на Марковадан, постојање манастирског гумна, трагови грађевина у сувомеђи између нове капеле и гумна, воденично коло у западном углу порте, индицирају постојање читавог комплекса који је поред цркве садржавао и низ пратећих објеката.

Стари зидови, каже се у извјештају археолога, рађени притесани каменом у кречном малтеру који формирају правоугаону основу. Откривени објекат се пружа правцем исток-запад, а његов источни дио се налази испод школе, уколико није уписан градњом саме школе. Приликом провлачења кабла за струју зид је на једном месту пробијен, а један дио зида је откријен приликом постављања освјетљења код улаза у порту, западно од школе. У јужни зид порте су утравђени прагови и степеници неког старијег објекта.

У искупу за градњу капеле, у западном профилу на прав-

локалитета. Сондирање терена сјеверно и јужно од капеле није могло дати никакве резултате, јер је ниво пода капеле за 0,5 до 1,5 м нижи од првобитног нивоа земљишта.

На јануару (22.) приликом прашчишавања простора отвореног на видљиви на површини у простору западно од школе и у простору између зида порте и капеле. Правцем простирајући се зид је на једном месту пробијен, а један дио зида је откријен приликом постављања освјетљења код улаза у порту, западно од школе. У јужни зид порте су утравђени прагови и степеници неког старијег објекта.

У искупу за градњу капеле, у западном профилу на прав- локалитета. Читав комплекс и даје утвђавање читавом урбанистичком планом и завршеног поступка изузимања земљишта, је ли то земљиште претходно истражено и утврђено да се ту може гравити и капела и гробље... Наравно, питања сежу и мало даље и раније од спора око земљишта за изградњу капеле. Једно такво је и зашто је прије 110 година баш на темељима манастира (како се наовди у литератури) саграђена школска зграда и тиме зачета вишедецнијска загонетка постојања једног храма. Због свега овог и необично питање из наслова: Је ли грешан Свети Марко?

■ Ваис М. Станишић

јући се окупљенима пред саборном црквом Свете Петке. (Тада је, иначе, обновљено и традиционално ношење крста – литија, након пуних 55 година).

У јулу прошле године Скупштина општине је усвојила детаљни урбанистички план за подручје Подкошљуна и закључила да ће се у оквиру њега радити посебни урбанистички пројекат за гробље чиме ће се урбанистички потпуније регулисати ова изузетно вриједна локација.

2. На овом простору искључена је свака могућност цврсте градње изузев круженог каменог гумна које несумњиво указује да се ради о полупривредном земљишту или „економији“ Саборне цркве.

3. Недостатак културног материјала и грађевинског шута поткрепљује чињеницу о пољопривредном земљишту јер би било нелогично да црква св. Марка буде изграђена уз камену подзиду на низему нивоу од оног на ком је се налази Саборна црква.

На основу приложених налаза сматрамо да остатке старије цркве треба тражити на платоу на којем је изграђена Саборна црква или нешто западније ка насељу које је овде изграђено.

Имајући у виду спремност Скупштине општине Будва да све остатке материјалне културе сачува и уклони у ДУП града (нашта упућује и скиса 2 на којој је сачувано камено гумно и уклониште у простор капеле) препоручујемо да при даљим земљаним радовима на овом комплексу буде присутан један археолог који би благовремено реаговао да се евентуални налази старије архитектуре заштите.

Овај извјештај даје, како се схвата у Скупштини општине, визу за наставак радова на капели. Зато је, вјероватно, и предложено рјешење о одузимању земљишта за изградњу капеле на децембарској сједници СО. Црква, међутим, није била задовољна тим рјешењем које је изграђена највећим делом током лејама. Међутим, реализација оваја пројекта зависи искључиво од додјеле трајне локације, јер ће постојећа на Будванском полулу по свему судећи бити погоднија за стамбену изградњу.

Комунални радници би требали до сезоне да добију и специфичне радне униформе, као што је то случај у свијету, а одговарајуће ознаке у том смислу добиће и возила овог предузећа.

Комунално јавно предузеће није повећавало

цијене својих услуга већ годину дана, па ће то урадити највећима ускоро.

Помоћник директора овог предузећа

Гојко Митровић наглашава да ће знатна

средства која Општина из буџета за ову

годину буде издвојила за ову

област, биће утрошена за уређивање

паркова у Будви и Петровцу као и куповину садног материјала

највећима из Италије

У КОМУНАЛНОМ јавном предузећу у Будви обављају се ће уређивање паркова у Будви и Петровцу

као и куповину садног материјала

највећима из Италије

У КОМУНАЛНОМ јавном предузећу у Будви обављају се ће уређивање паркова у Будви и Петровцу

као и куповину садног материјала

највећима из Италије

У КОМУНАЛНОМ јавном предузећу које се више не ба-

ви газдовањем стамбеним фондом који је углавном откупљен (изузимајући само четири-пет општинских станови) указују на потребу да се у складу са новим Законом о етажној својини у Црној Гори оснује ново посебно стамбено предузеће за газдовање пословним простором, као и осталим заједничким стамбеним површинама у зградама и дјеловима града.

Ово предузеће међутим, газдује с малом тржницом у Петровцу, али не и са оним у Будви која је сада власништво Трговинског предузећа „Монтенегро-промет“ Дионичарско друштво.

Како кажу, заинтересовани су и за пружање свих погребних услуга као и одржавање гробља, које сада ослања на Њеном земљишту, кад буде изграђена капела у Будви и евентуално донесене одговарајуће одлуке у том смислу. Сав посао у овом домену сада се свео на то што комуналци пружају једино услуге превоза покривника и повремено коше траву око гробља као и на самом гробљу.

Д. Џанјовић

ИЗ КОМУНАЛНОГ ПРЕДУЗЕЋА

ЧИСТИЈЕ И СКУПЉЕ

● Значајна средства која Општина из буџета за ову

годину буде издвојила за ову

област, биће утрошена за уређивање

паркова у Будви и Петровцу као и куповину садног материјала

највећима из Италије

У КОМУНАЛНОМ јавном предузећу које се више не ба-

ви газдовањем стамбеним фондом који је углавном откупљен (изузимајући само четири-пет општинских станови) указују на потребу да се у складу са новим Законом о етажној својини у Црној Гори оснује ново посебно стамбено предузеће за газдовање пословним простором, као и осталим заједничким стамбеним површинама у зградама и дјеловима града.

Ово предузеће међутим, газдује с малом

тржницом у Петровцу, али не и са оним у Будви која је сада власништво Трговинског предузећа „Монтенегро-промет“ Дионичарско друштво.

Како кажу, заинтересовани су и за пружање

свих погребних услуга као и одржавање гробља,

које сада ослања на Њеном земљишту, кад буде изграђена капела у Будви и евентуално донесене

UGOSTITELJSKO TURISTIČKO TRGOVINSKO PREDUZEĆE
85310 BUDVA Mainski put 17

Hotel "Loza" u Budvi,
B kat. sa restoranom
"Pod lozom" i baštom

centrala: 52-667
52-668
recepција: 52-963
komerc.: 52-967
Fax: 51-667

Linaco
EXPORT - IMPORT s p. o.

85310 Budva, ul. Mediteranska 7, Yugoslavia
Tel. 086 51 513, Fax: 086 51 175

TRGOVINA NA VELIKO I MALO
UVOD SIROVE KAFE

PRODAVNICA MJEŠOVITE ROBE
U NOVOM TRŽNOM CENTRU KOD SEMAFORA U BUDVI

BANEX
proizvodnja, export-import, inženjering, turizam i usluge

"MONTENEGROTURIST"
BUDVA

DIONIČARSKO DRUŠTVO U MJEŠOVITOJ SVOJINI
Trg Sunca broj 2

TURIZAM I UGOSTITELJSTVO
AGENCIJSKO POSLOVANJE
FINANSIJSKI KONSALTING
TRGOVINA NA VELIKO I MALO
ZASTUPANJE I KOMISIONI POSLOVI
VELEPRODAJA I MALOPRODAJA
ALKOHOLNIH I BEZALKOHOLNIH
PIĆA IZ PROGRAMA "TREBJESA",
COCA COLA, AGROKOMBINAT "13 JUL",
"RUBIN", "TAKOV", "HANI" I DR.

TELEFONI:

51-008, 51-708; direktor Preduzeća
52-930, 51-936; Veleprodaja
52-871; Maloprodaja
51-954; Pravni poslovi
51-290; Finansijske

RESTORAN "GRBALJ"

Trg Sunca bb Budva Tel. 41-564, 51-344, 52-300.

SVI DOMAĆI SPECIJALITETI,
KASTRADINA,
BAKALAR,
SVE VRSTE RIBE,
JAGNJEĆE PEĆENJE,
ROSTILJ,
GOTOVA JELA ...

SCI **SHOP**
BUDVA **COMMERCE**
INTERNATIONAL
SALONI NAMJEŠTAJA BUDVA

85310 BUDVA, Jadranски сајам б.б.
Tel.: 086/52-732; Tel/Fax: 086/52-819

Tržni centar Budva Tel. 086/51-883

- maloprodaja
- veliko prodaja
- inženjering
- usluge

- prevoz robe trećim licima

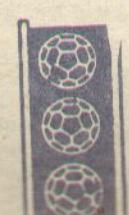
Veliki izbor namještaja i roba za opremu domaćinstava i poslovnog prostora

SVE VRSTE GRAĐEVINSKIH POSLOVA
STANOVNI ZA TRŽISTE
REKONSTRUKCIJE I ADAPTACIJE

85310 BUDVA, Primorski bataljon 10, te./fax 086/52-790, tel. 51-764

Villa BALKAN
Stari grad

SVE VRSTE
UGOSTITELJSKIH
USLUGA
PO NAJPOVOLJNIJIM
CIJENAMA

P.R. "HATTRICK"

Telefon 086/51-802

Књаз Милош

БУКОВИЧКА Бања - АРАНЂЕЛОВАЦ

ПРЕДСТАВНИШТВО БУДВА

МИНЕРАЛНА ВОДА, СОКОВИ

ПИЋА ДРУГИХ ПРОИЗВОЂАЧА

ПРОДАЈНИ ЦЕНТАР У ЛАСТВИ ГРБАЉСКОЈ

ТЕЛ. 51-297
ТЕЛ. ФАКС 52-518

ДИСКОНТУ БУДВИ, ЦДСПОДКОШЉУН

ТЕЛ. 52-378

ИЗ СТРУЧНОГ УГЛА

ПУШЕЊЕ И ЗДРАВЉЕ

Када је открићем Америке, мирисна биљка Ницотиана табаџум (дуван), пренесена у Европу, сматрана је за лијек и коришћена у народној медицини. Много вјекова касније дефинитивно је откривено да је главни састојак дуванског дима—никотин веома јак отров који би екстрагован из дувана без сагоријевања у његовој дози био смртоносан.

Сагоријевањем дуванског дима ослобађа се и низ других штетних супстанци за које се данас поуздано тврди да су врло опасне за људско здравље.

До сада се зна да пушење веома битно утиче на многе виталне оргane и хроничном употребом скоро сигурно води у болест.

До сада се зна да: Пушење смањује одбрану организма од инфекције

- пушење доводи до промјена у плутима
- Директан је узрочник Биргерове болести
- Смањује апетит и секрецију желучане киселине

- Најчешћи је узрочник рака плућа

- У трудноћи доводи до смањења напредовања плода па се дјеца мајки које пуше увијек радају са мањом тјелесном тежином.

- Мајка која пуши обично не може дојити бебу јер пушење битно утиче на лучење млијека.

Према подацима које посједујемо на основу испитивања у више школа у Црној Гори, међу средњошколцима омладином има око 20% пушача: прилично једнак број младића и дjevojaka.

У Будви је тај проценат нешто нижи, али има дјеце која почињу пушити још прије среће школе.

Младе особе налазе се у експерименталном стадијуму када желе испробати све па из радознaloсти или жељe да покажу другарство, храбrost и слично почину с првом цигаретом.

Иако су прве цигарете непријатеље (некада се појављује и муха горчица чак и повраћајење да их не би прогласили слабићима или незрелим дјеца се број навикавају на дувански дим, па се ускоро као и код одраслих појављује потреба за поновним и редовним узимањем цигарета. Средина је ту врло значајан фактор; они који пушају упорно наговарају околну да и они то раде.

Док се раније обично пушило по забаченим и скривеним мјестима данас су кафићи постали омиљена и практично једини редовна саставништа младих где они пуште и активно и пасивно.

Највеће је зло за младе што се у тим кафанима често пуши и дрога (хашиш, марихуана), па и они који ту долазе пасивним пушењем тих дрога и несвесно постају наркомани јер под утицајем дима марихуане јавља се привремена живљаност, веселост и пријатност, па и због тога да мјеста постају омиљена саставништа младих. Нажалост, овисност о диму постаје све већа, па се дешава да се након пасивне фазе многих младићи и дjevojke активно укључују у сеансе пушача, несвесни да је то обично пут без повратка.

Нема тачних података код нас али је извјесno да је употреба опојних дрога на наглом услону и вјерuje се да смо скоро стигли до америчког просјека где око 20% адолосцената стално или повремено конзумира такозване лаке дроге (хашиш и марихуана) које нажалост у већини постају тешке јер се постепено прелази на тешке дроге (кокани), што је увијек пут без повратка.

За одрасле пушаче цигарета нема никакве сумње директно је везана с такозваним исхемијском болешћу срца, која у перспективи води у инфаркт и смрт. У Сједињеним Државама Америке годишње умире 500.000 људи од исхемијске болести срца. Сматра се да је пушење цигарета одговорно за отприлике 30% од ових фаталних исхода. То одговара броју 160.000 смртних исхода који се могу спријечити.

Др Тадија Николић

У кампањи која је покренута у Америци где пушење није дозвољено на јавним мјестима и скupovima, где на свакој кутији цигарета стоји ознака да пушењем пушач сам ризикује и одговара за последице које настају од дуготрајног пушења.

Мада су штетна дјеловања дувана статистичким анализама доказана, веома дуг и мукотрпан пут је прећен да би се дошло до лабораторијске потврде опасног дјеловања дуванског дима.

Индустрија дувана у свијету је упорно почињала штетна дјеловања и истицала дуван као фактор који дјелује на људе смирујуће, доказујући да веома велики број људи живи гајећи дуван, а практично све земље свијета имају развијену дуванску индустрију где је такође запослен велики број радника. Нарастро дуван је одавно државни монопол и таксе које државе убрајају од цигарета чине значајну ставку националног буџета.

Директан доказ о штетности дувана за људско срце практичан је доказ такозваним Холтеровим монитором, који је раније коришћен за откривање срчаних аритмија и поремећаја провођења био-стртура у срцу.

Холтеров монитор прати боелскину у свим стањима и региструје стање слабе исхране срчаног мишића (исхемију).

Монитор прати исхемију пушача у току свакодневних активности, којих сам испитаник није саствстан. Депресија СТ сегмента у Електрокардиограму у току пушења повећана се дванаестоструко — 12 пута.

Није доказано да ли је то изазвано никотином или угљен моноксидом из дима цигарете за који се зна да оштећује зид крвног суда (васкуларни ендотел), или су оба фактора подједнако значајна или то не умањује значај овог открића. Међутим оно што није нађено а што може изазвати додатне дискусије јесте да пушачи немају више коронарне артериосклерозе од непушача.

Механизам очигледног настанка слабе исхране срчаног мишића код пушача је коронарни тонус, агрегација тромбоцита који могу директно утицати на настанак инфаркта срца.

Посебно треба истaćи да је пушење друштвено неприхватљиво понашање и треба да би га забранили на свим јавним мјестима, на свим мјестима где су дјеца и свуда где дјеца могу да виде акт пушења.

Ово истичем због тога што се веома добро зна да је дуван посебно за дјеце веома опасан а према каталогу Сајентске Здравствене организације дувана код дјеце и труднице изазива још и следеће последице.

— Увећава ризик од успореног физичког и интелектуалног развоја дјетета,

— Увећава ризик од Синдрома изненадне смрти дјетета,

— Умножава оболјевање од бронхитиса и акутних инфекција дисајних органа

— Смањује квалитет исхране умањујући породични буџет

— Увећава ризик од страбизма код дјеце (разрокост)

— Негативно утиче на понашање дјетета

— Ствара услове за чешће оболијевање од грипа

— Може довести до деформације десни и зуба.

Свакако да треба истaći да пушење не дјелује подједнако штетно на сваког човјека, али је за она који већ имају знаке почетне коронарне болести срца велика опасност.

Неке раније анализе америчких љекара показале су да се већ двије недеље након престанка пушења показују скромна побољшања исхране срчаног мишића.

За потпуну детоксинацију организма од никотина хроничних дугогодишњих пушача потребне су године.

Др Тадија Николић

СПЕЦИЈАЛИТЕТИ ПРИМОРСКЕ КУХИЊЕ ПРИПРЕМА КУВАР ВОЈО ПИЋАЊЕ

КАД ЈЕ СТРАНО-БЛИЖЕ

Зашто је интернационална кухиња у нашем крају потисла домаћу, приморску, и шта урадити да се приморски специјалитети поново више и чешће нађу на хотелским и рестораним трпезама.

испод сача и лешпо, додмаћа

кобасица и копчет, уз три

врсте хлеба од брашна

мљеног по старој технологији

— на воденичном камену.

Уз обавезну проју, кртолу у киле

са скорупом, сиром и пришутом

на тој трпези ћете у свако

доба дана и ноћи добити

падишићи, омиљени

кољач наших баба и — њихових

баба. Уз све рибље специјалите

те ту ћете љећи увјек моћи

најчешћи јајњетину са

ражња. Поред морских ту

можете добити и специјалите

тим слатководних риба —

димљених крап, укљеве...

Добрих ресторана, наравно

имамо још, они његују до

маћу кухињу са приморским

специјалитетима (посебно

рибе и школе)

и њих неће

изненадити страни туристи

које ове године очекујемо у

већем броју него ранијих година.

Многи ће доћи на ру

чак или вечеру у ресторана

који нијесу заборавили. А у сје

нау им сигурно нијесу остал

бечка шницла, стек или

хамбургер. Ни аперитив у ви

ду мартела, ћони вокера или

курвоајзе. Узалуд ћемо им

јелом и пијем приближавати

њихов завичај. Они су и од то

га побегли на одмор и одје

траже нешто друго — нашу

храни, наше пиће и — госто

примјество.

У прилог овој прици и апелу

за повратак приморских

специјалитета на ресторан

ске трпезе и у хотелске мени

је нудимо два рецепта

„из старих тела и бронзина“: „Ла

грега“ — јунећу шницлу у

сопственом сосу и „Бутаргу“ —

сушену икру. Такође и три

рецепта домаћег хлеба — до

маће погача, кукурузног — ру

метиног хлеба и проје.

ЈУНЕЋА ШНИЦЛА „ЛА ГРЕГА“

Рецепт сам добио од госпо

дине Никшић Фабриса, ли

чно сам га изучио и пробао.

Ради се о јелу сличном

роздратни — јунећим шницла

ма сијује у сосу које се припрема у

нашим хотелима, али ова

ИНТЕРВЈУ

МОМИР МАТОВИЋ – редитељ

ЗАРОБЉЕНИК СУРОВИХ КОНТРАСТА

ПОВОДА за разговор с редитељем **Момиром Матовићем** има на претек. Један је од за сигурно најпознатијих црногорских стваралаца у области документарног филма и добитник многих значајних награда и признања на домаћим и иностраним фестивалима.

Рођен је у **Титограду** 1951. године, а завршио је Факултет драмских умјетности у **Београду** – група за филмску и ТВ камеру у класи професора **Николе Мајдака**. Његови документарни филмови: „Обала живота”, „Метри живота”, „Као и сутра”, „Црвена линија куће Јукића”, „Ноћ дуга 68 година”, „Последња биоскопска представа” и „Ја знам како”, обишли су многе светске филмске фестивале.

Разговарали смо поводом новог филма „Жица живота”.

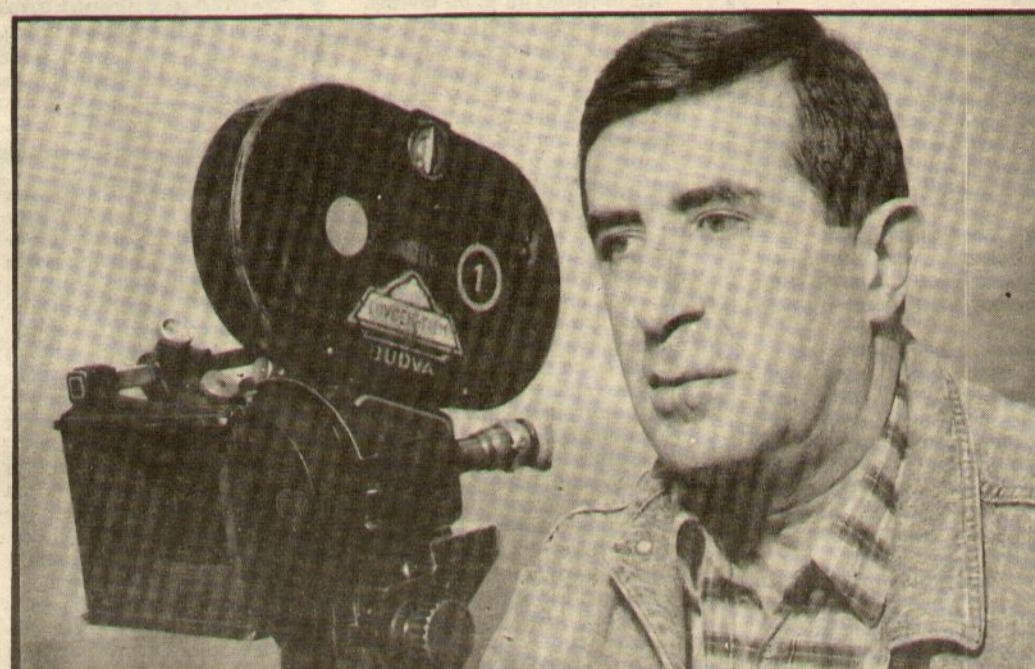
● Господине Матовићу, један сте од најистакнутијих стваралаца у области документарног филма, о чemu сје доје бројна признања и награде. Требало је много рада, знања и одрицања. Колико је било тешко прећи пут посут трњем?

Бавити се документарним филмом код нас је с једне стране – исклучиво задовољство, а с друге прави ћаволов посао. Радећи на почетку аматерске филмове – документарне форме, као један од безбрзја чланова некадашњег **Фото кино клуба „Титоград“**, захваљујући тадашњим, морам рећи скромним условима и техником, успио сам у једном – завојио сам филм. То је по мени врло битно за будућег ствараоца – чак и пресудно. С том љубављу, по мало наивном, уз свакодневно очекивање да ће бити „нешто боље“ једног дана, тико и опрезно почињем радити у новом окружењу, оне праве документарне филмове с правом шпицом и продуцентском кућом иза себе. Наступа период испуњен свакодневним радом с добрым и лошим људима, с многим лијепим, понекад и гронзичавим данима снимања, с хроничном несташницом филмске траке и новца, с перманентним праћењем шта се догађа у свијету документарног филма, с лијепим и заморним путовањима, с успјесима и неуспјесима... Вјерујте, то траје и данас. Али, то треба издржати.

● У својим филмовима на специфичан начин (изузетна слика, одлична композиција и више него добра режија), доносе живот појединих људи у Црној Гори и тако на изузетан стваралачки начин показујете „своју Црну Гору“?

– Ја сам рођен и обитавам на овом простору лијепих и сурових контраста. Овде су сви моји живи и мртви. Тако бићи у окружењу где:

„Сваке сваке погледај човјека, како хоћеш суди о човјеку, тајна чојку, човјек је највећа“.

● Цијело вријеме међународне блокаде према нашој земљи, Ваши филмови били су присутни на многим светским филмским фестивалима. На тај начин, били сте најбољи културни посленик наше Републике у свијету. Који су то фестиwalni и шта су ти бројни позиви значили за Вас?

– Године 1991. учествујем с филмом „Ноћ дуга 68. година“ на познатом филмском фестивалу у Сан Себастијану у Шпанији, да би потом сви моји документарни филмови силовито наступили на тридесета најзначајнијих светских филмских фестивала, увијек конкуришући за неку од фестивалских награда. Били су то: **Берлин, Аусбург, Минхен, Монтреал, Торонто, Сан Франциско, Сао Паоло, Сиднеј, Мелбурн, Перт, Аделајда, Велингтон, Саји Петерсбург, Брио, Клермон Феранд, Тампере, Оденсе, Хај Намур, Торино, Монтецатини Терме, Оукленд...** Они су, мислим, најбоља потврда и моја теза свакако, да је филм најбољи начин презентације једне земље и народа у свијету. Сваки позив фестивалских селектора и директора, сваку награду у овом тмостом времену, доживљавам као зрачак свијетла који бар за кратко дотакне моју Црну Гору.

● Бити стваралац у нашој средини није никад лако. Колико сте били схваћени? Да ли је било довољно разумевања и помоћи од стране надлежних институција у Републици и да ли се након свега што сте постигли, тај однос промијенио?

– Ја мислим да сам давно схваћен. Али, разумевање је нешто друго, врло специфично сам код нас и за нас. Искуство ми говори, да је однос стваралаца – надлежних институција у Београду. Да ли размишљате о раду на играним филмима?

– Сваки филмовац има један свој, дубоко сакривен сан, а то је игран филм. Мене као редитеља кратких документарних филмова, овај изазов, почиње полако да мами са свим својим врлинама и опасностима. Ако

говорима и ситуацијама, не спремношћу да се коначно раздвоји оно битно, квалитетно у култури од преослављујећег небитног, и данас, на жалост „на дневном реду“, са изгледом да и даље то потраје. Јер, за мене као културног посленика вријеме пролази. Морате признати, када упркос свему и када уз много одрицања нешто реализујете, а поготово када је то реализовано онамо где је крајња тачка – светски филмски фестивал, а не буде правовремено бар мало схваћени у својој републици, онда је то тужно.

● Све Ваше филмове урадили сте у продуцији „Зета филма“ из Будве. Очito да сте задовољни дугогодишњом сарадњом?

– Једног зимског сунчаног дана 1987. године, с мојим тада аматерским филмом „Обала живота“ под мишком ступио сам у просторије „Зета филма“ у Будви. Са пуно разумевања и пословног такта, прихватили су једног голобрадог кином аматера, тадашњи директор **Милан Новићић**, затим **Никола Краповић** и добројудна филмска свезнalica **Симо Цветковић**.

Вођен њиховом невидљивом рукум уз касније сугестије и помоћ **Мата Јелушића** и **Ненада Вуковића**, ја остајем заточеник ове црногорске филмске куће и њених посленика, упркос многим невољама које нас у по следње вријеме прате. Напон, да је све пуно волим.

● Потврдили сте се као редитељ документарних филмова, неко сте дипломирали на групи за филмску камеру Факултета драмских умјетности у Београду. Да ли размишљате о раду на играним филмима?

– Сваки филмовац има један свој, дубоко сакривен сан, а то је игран филм. Мене као редитеља кратких документарних филмова, овај изазов, почиње полако да мами са свим својим врлинама и опасностима. Ако

би овај сан досањао, био би то филм савремене тематике из данашњег окружења, о људима и њиховим садашњим сјенкама. Сматрам, да је, не доста, него и превише снимано играчких филмова где свијетло бије право у лицу. Настојао бих да видим, или школски речено, да дочарам, што се крије у тамној сјенци коју свако од нас има и носи са собом.

● Добитник сте Тринаестојулука награде Црне Горе, што је највеће признање за ствараштво у нашој Републици. Као сте доживјели ово значајно признање као релативно млад човјек?

– Награду „13. јул“, доживио сам као једну од низа признања црногорском документарном филму који је заборављен, иако је прошле године прослављен јубилеј – 100 година филма. Али, као релативно млад човјек, очекујем да ће ова награда бити подстrek, не толико за мене колико за будуће, младе филмске ствараоце који је једног дана сигурно и неминовно наступили на филмски екран.

● Да ли ускоро трећи очекујете Ваш нови филм и где ће све у свијету током ове године бити приказан?

– Управо је уз много напора завршен мој нови документарни филм „Жица живота“ у производњи „Зета филма“ из Будве већ на почетку овогодишње филмске сезоне, многи селектори су показали изузетно интересовање за овај пројекат. Пошто има пуно захтјева и жеља, а мало копија, у немогућности смо да свима удовљимо. За сада је сигурно да ће филм „Жица живота“ бити приказан у званичном програму чуvenог филмског фестивала у **Берлину**, а потом у **Клермонт Феранду** у Француској и тиме на најбољи начин наставити досадашњу традицију црногорског документарног филма.

● Ради се о играним филмима?

– Сваки филмовац има један свој, дубоко сакривен сан, а то је игран филм. Мене као редитеља кратких документарних филмова, овај изазов, почиње полако да мами са свим својим врлинама и опасностима. Ако

Ради се о играним филмима?

Ради се о игр

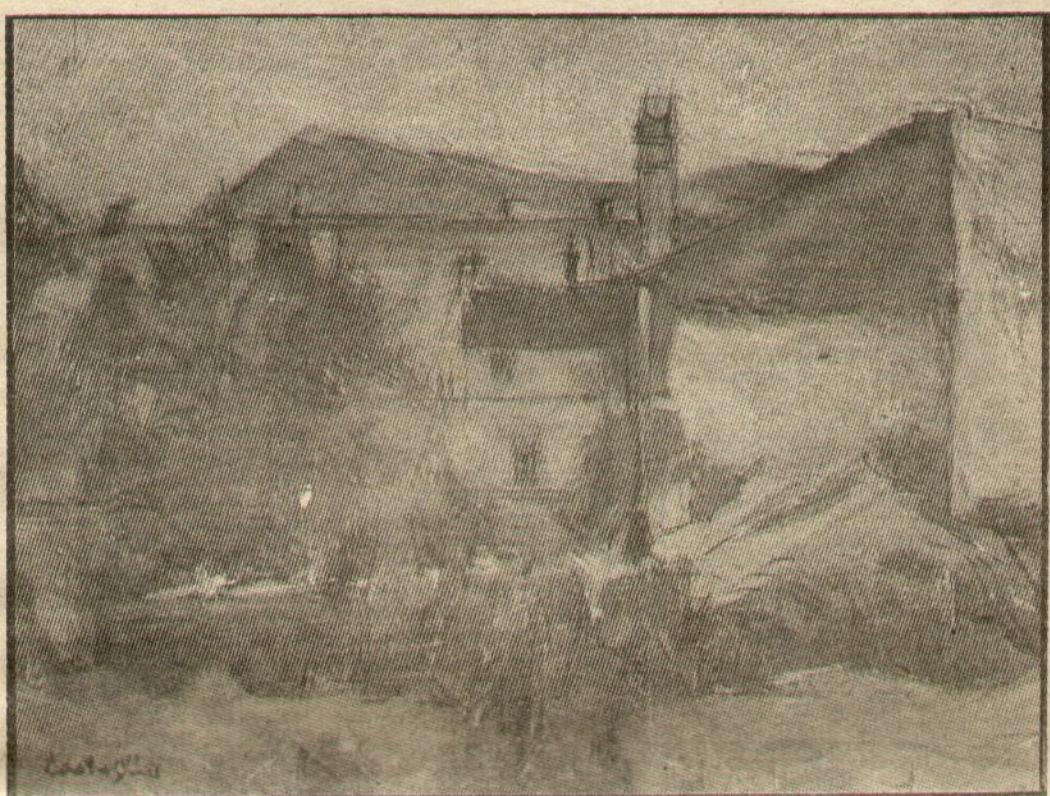
БУДВА ИНСПИРАЦИЈА ЛИКОВНИХ УМЈЕТНИКА МАРИНО ТАРТАЉА

НЕОБИЧНИ ГОСТ „АВАЛЕ”

МЕЂУ умјетницима који су у древној Будви и њеној живописној околини налазили инспирацију за своја дјела веома значајно мјесто припада сликару Марину Тарталји који је самим тим оставио и трајан печат у сликарству овог подручја. Да му је Будва значила много и да је уживао у њеним лепотама говоре и слике настале крајем шесте и почетком седме деценије о којима су писали многи критичари, а свакако да међу њима треба истaćи Гргу Гамулића који је написао и највећи број текстова о Тарталјином сликарству.

О Тарталји је тешко говорити, а да се одмах на почетку не истакне да његово живот-

породици Сплићанина остао је цијелог свог живота ако не физички оно свакако духовно везан за Сплит, море и Медитеран уопште. Гимназију је учио у Сплиту, а матурирао је у Градитељској школи у Загребу. Човјек његове природе и темперамента, што је и за очекивати, могао је сликарске студије да заврши у Италији у којој је налазио многе сличности са вољеним Сплитом. Знао је да често каже „Сплит ме је научио да сликај“. У толико великој љубави према овом граду треба тражити и разлоге његовог одушевљења Будвом и њеном околином. Његов први сусрет с нашим градом био је учествовање на Конгресу ликовних умјетника Југославије 1966 године. Да је провео приятље тренут-

но дјело стоји као опус врсног ствараоца који је повезао југословенско сликарство са авангардним ликовним дешавањима у свијету. Његов чувени „Аутопортрет“ из 1917. године је можда једно од најзначајнијих дела у савременом југословенском сликарству јер представља један од првих радова где се појављује издужена деформација лица и ослобођење колористичких поступака. Ту је јасан утицај великог Матиса и дрезденске групе „Мост“. У том смислу су и критичари често тумачили његово сликарство или боље речено теорију мотива истичући „На Тарталјиним сликама конапно остају облице без алузија на реално. Из конкретних су мотива очитани унутрашњи елементи и релације. Његова платна зато нису експонти стварности већ нови ликовни интегрални садржај.“

Поред уношења авангарде у наше савремено сликарство његова улога је од изузетног значаја и као једног од оснивача најзначајнијег удружења између десетак ратова. Основано је 1926. у Београду и представљају је главну снагу модерног ликовног уметништва и истовремено и чврсту везу са западноевропским сликарством. Ту умјетност „Облик“ је успјешно афирмисао са својих 15 изложби које су одржане широм Југославије. Последња њихова изложба одржана је 1939. године.

Сликар Марино Тарталја је рођен 3. VIII 1894. године у Загребу али како је рођен у

ке на овим просторима говори и подatak да је већ 1968. године поново посетио Будву. Те а и наредних неколико година проводио је вријеме углavnom tokom ljetnih mjeseci u starom хотелу „Авале“. Како су му се додадли и бунгалови овог хотела одлучују је да својих petnaest dana boravak poduzali тако што је седам и по дана био у „Авали“ а остатак је проводио у бунгаловима. Желио је да то буде увијек иста соба погледом на море и исти бунгалов. Обавезно је носио сликарски прибор јер би за то вријеме боравка и сликао.

За вријеме шetnje по граду обавезно јеноско пругасту плаво-bijelu maјicu. Pamte ga kao čovjeka velikog šarma, ljubitelja mlađih žena i dobre kapljice.

Сједочанство о његовом boravku u Budvi i okolini i četiri ulazne slike s mestom Budvom, nastale u periodu od 1968. do 1970. godine. One su sada dio fonda budvanske moderne galerije. Као и на многим djelima iz ovog perioda nameće se zaključak da su predmeti svedeni na čistu simboliku, a ono što dominira su pastelni tonovi koji vladaju kompozicijom i kojim odaju prefinjenom fluiđnom atmosferom kojoj se predaje a koja je u skladu sa onim što se u novom временu zbiva.

Марино Тарталја је умро 1984. године у Zagrebu.

Драгана Ивановић

НАШИ СТВАРАОЦИ: НИКО МИЛОШЕВ КАЛАЂУРЂЕВИЋ

СЛИКАР ПРИМОРСКИХ МОТИВА

НА САМОМ kraju Bечићke плаже, у Рафаиловићima, живи и ствара Нико Милошев Калађурђевић. Рођен марта 1948. године, по завршетку основне и средње школе опредјељује се за студирање економије коју као позив касније напушта. Одлучно се настоји да се упусти у сферу ликовне умјетности која га је привлачила још од раног дјећињства. Самоук, знатижељан, занесен талентом и упорним радом, Нико Милошев почине да излаже 1982. године, од када настаља да наступа, и самостално, и групно, на разним изложбама. Године 1987. постоје члан УЛУЦГ редовно излажући своје радове у оквиру овог удружења. Крајем протекле године Нико Милошев је остварио запажену изложбу у галерији „Мост“ у Подгорици, где се ликовној публици представио са тридесет пастела насталих у посљедњих седам година. Пастел је омиљена техника овог умјетника, мада се сликарски окупава и у уљу и акварелу. Нико Милошев је тематски, углав-

ном, заокупљен приморским pejsажем, морским svijetom и mrтвom prirodom. Тако, на његовим slikama најчешће налазимо на рибе, ракове, ту су и mržve, vršce i pokoja barche, svijet mora duboko protkan mediteranskim atmosferom. Ослањајући се и црпећи поуке из djela нашег slikarskog velikana Mila Milunovića i njegovog budvanskog naстављачa Jovana Ivanovića, овај slikar postepeno гради свој likovni izraz izvlačeći iz lažirnih realističkih obrisa bilo kubištichke oblike sa, свечешћем, krajujućem težnjom ka apstrakciji. Почетна vezanost za realističke forme, постепено се губи ustupajući место форми iščekujući u službi što складnije kompozicije slike. Sa istancanjem smisla za logično komponovanje različitih forma, oствarujući narociti sklad u ravnoteži boja i oblika. Нико

Милошев ствара sliku koja zrači mediteranskim prozračnošću. Сликарски зрело уkomponovana slika, пројекта lepezom pastelnih тона modre, zelenе, oker i crvene, побуђује utisak tih cijete i neke dalake tajne koju svaka slika poнаša skriva u себи. У сликарству Ника Милошева боја је основна средство izražavanja. Окупана јадранским sunčem, slika ovog umjetnika живо bojom oствarujući tako svoju sushinu. Зато и јесте све на slići подређено boji. Boja је linija, boja је предмет, boja је simbol. Складно svedena i ujednachenja kompozicija је, takođe u funkciji boje. А управо kroz valerske odnose boja i oblika slike Ника Милошева, док одишу приведном мирношћom, пригуšuju u себи сву dramatiku čovjekovog suncučavača sa apsurdnom predmetnom svijetu.

■ Луција Ђурашковић

IN MEMORIAM

МАКСИМ ЗЛОКОВИЋ

ПОЧЕТКОМ ове године, (1. јануара) преминуо је Максим Злокoviћ, један од најуједnijih научних истраживачa kulturovne istorije Bokе и нашег Primorja uopšte. Rođen је у Biјeloj godini 1910, u poznatoj bokečkoj kući Zlokovića. Poslije završetka osnovne škole u Biјeloj, poхађа nizu klasičnu gimnaziju u obližnjoj Herceg Novom, da bi svoje školovanje okinuo na Učiteljskoj školi u Dubrovniku i Herceg Novom. Od pedesetih godina trajeо се nastaњује и radi u Tivtu. Svoj kasniji poziv predavaču ne sхватио kao formalnu jednosmjernu dužnost određavanja obaveznih часова čačima, već je sa izuzetnom radnom energijom konstantno proširivao opseg svog interesovanja intenzivnim čitanjem, izučavanjem arhivskih građe o Boku u Arhivima Kotora i Herceg Novog, uopšte načinu na kojim je ostvario izuzetne analize historije i pomorstva, prije svega, rodne Biјele (1973, 1955. g.), a posebno Herceg Novog: turski period (1970, 1984. g.), mletačka vladavina (1971. g.), od pada Mletaka do Bčkog konгреса (1972. g.), od Bčkog konгреса do 1980. godine (1973. g.), prava

polovina XIV vijeka (1976. g.) i vrijeđe Tvrta i Kosache (1982. g.). Исте godinе, 1982. obudio je i zdravstvene установе za vrijeđe Mletacke Republike. Такође је objavljivaо radove o manjim, ali vrlo značajnim novovremenim pomorskim centrima: Lepetani (1954. g.), Baoshić (1958, 1970. g.), Lushćko poluostrovo (1962), Podi (1964. g.), Lašta (1965. g.), Prevlasta (1968. g.), Kumbar (1969), Morin (1975. g.), Topaljska komunitat (1978. g.) i Tivat (1980, 1983).

Narocito се interesuje и posobno obrađuje важnije lichnosti iz naše pomorske istorije: kap. Pješčević, saradnik admirala Markova (1966. g.), kap. Miloš Vučković (1968. g.), Petar Želalović (1979. g.), kao i istorije uopšte. Vladislavinić (1973. g.), istoričar, Tomo Krsta Popović (1976. g.), Risto Kovacić - Ripskianin (1985. g.) i dr.

Tematski su Maksima Zlokovića нарочито занимале oblasti vezane za brodogradnju (1957, 1959, 1983. g.), затим је писао и о specifičnosti hajduka u primorskim krajevinama (1956. g.), као и о raznim legendama vezanim za grad Herceg Novi (1985. g.). Бавио се i analizom književnog rada našem draqih književnika, pokusavajući da istakne određene osobnosti ovih stvarača u odnosu na more i primorje. То су radovi o Његошу (1963, 1975. g.), Matavulju (1971, 1978.), Љubišini (1974. g.), Вuku Karapiću (1978. g.) i dr.

У вези са budvanskom kulturnom istorijom значајни су Zlokovićevi radovi: Dr. Jovan Vučković - Paštrović (pričak knjige) (1960. g.), Biблиографija kulturno-istorijskih spomenika Bokе Kotorse 1533 - 1985. g. (1986. g.) и već поменuti rad o Љubišini na

pisan prikod 150-godišnjicu rođenja ovog književnika, a koji nosi naslov „Pomorsko-primorski motivi u djelima Stevana Mitrovića Јубиša“.

Ovo je samo dijel bogate bibliografije dugogodišnjeg plodnog rada ovog vrsnog istraživачa koja tek treba da буде posobno izučavana s narocitim akcentom i na njegovo poetko stvaralaštvo. Поред прецизне činjenične interpretacije koja se otvara u načinu brodu na njegovim studijama, neobično je zanimljivo da Maksim Zloković spada u izrazitoj riječi autore koji su, posobno ovoga, pokazivali i izuzetan smisao za iskazivanje neposredne poetiske riječi, što je saglasno opsegu njegovih naučnih interesovanja, na izvještajnici bilo potpisano u drugi plan. Особена dimenzija lirske metafizike koja je pojavljivala se u njegovim stihovima često je izuzetna.

„...Zato su tamne odaže ove, Bez zraka sunca, bez pjesme vjetra. Tu noćne aveti prijete lomljavom i škrptom, gdje pauzi crni mrežama svojim uzglavlja platu, danio zaboravljenom mornaru nekom.“

Na dnu stepenika što porušen šutu, У хаосу камења, колонада и драча, Ко цјелов неки, да нас тута мине, На мрамornoj ploci још зачи стоји: „Memento mei domine...“

L. Ђурашковић

НАРУЦБЕНИЦА

за преплату на „Приморске новине“
за primjerak-a, за godinu - pola godine, почев od
mjeseca

199... godine.

(prezime i ime - firma)

(ulica i broj)

(Broj poštne i mjesto)

Напомена: Наруџбеницу и потврду о uplati poštaljite na adresu „Приморске новине“ Петра I Петровића 3, поштански fah 14, 85.310 Budva, ili na telefaks broj (086) 52-024.

ПРЕПЛАТИТЕ се на „Приморске новине“
- тако ћете најједnostavnije и истovremeno doprinijeti
do svakog broja lista i istovremeno izlagajući
је се на жиго-рачунар ЈП „Информативни центар“
Budva broj 50710-603-5-2853 kod СПП Budva.

ИЗ СТАРИХ БАУЛА

Др Саво Вукмановић

НИКОЛА СТ. ЉУБИША (3)

Др Саво Вукмановић (1906–1995) је наш познати научни и културно–просветни радник. Посебно је изучавао књижевна дјела Његоша, Краља Николе, Стјепана Митрова Љубишића и Ивана Манукуранића. Бавио се и публицистиком и новинарством и сарађивао у више часописа и листова а између осталих и у „Приморским новинама“.

У спомен на овог значајног критичара, публициста и професора, који је једно време живио и у Будви, „Приморске новине“ објављују његов есеј о Николи Ст. Љубишићу који је штампан у часопису „Бока“, број 10, 1987. године, на странама 233–243.

Кроз Јермонтова, који је био под јаким утицајем Бајронове поезије, а и по склоности своје душе, која је била за тужне акорде, Љубишић је завојио и великог енглеског пјесника бола и разочарења и од њега превео пјесме „Душа ми је мрачна“ (1899) „Из Бајрона“ (1900). Уз прву он је дао и напомену да ју је Бајрон, да би доказао да није луд, како су га многи сматрали, испјевао у једном тренутку надахнућа, а да није начињио ни једну грешку. Пјесма је сва у мрачном, пјесничком тону:

„Нек је пјесма тужна, к'о в'јенац ми с неба;
ја мрзим да чујем превесле звуке.
Теби зборим, пјевче, мени суза треба –
суза да ми груди не прсну од муке!“

Aх, дуго се, дуго у њих чаша лила
страдања и муке – сад је дошла мјера!
Грозни часак стиже – груд се напунила
као пехар смрти, што је пун чемера.“

(„Душа ми је мрачна“²²)
Друга Бајронова пјесма је тута за драгом од којег је растапила људска злоба, али чији је лик остао у његовом срцу да га нико више не може избрисати па ни сама смрт. Очигледно и кроз исповјешти великих енглеских пјесника и наш је пјесник давао одушка својим љубавним осјећањима.

Упоредо са превођењем, Љубишић је и самостално књижевно стварао. У времену од 1892. до 1990. испјевао је око двадесет пјесама. У поезији он није био продуциран нити сасвим оригиналан. Његове су пјесме настала највише под утицајем пјесника које је преводио. Попут њих он је обраћао мотиве и наслеђио још љубавни, мисли и осјећања. Ипак, Љубишићина поезија садржи и знатних оригиналних цртага. У њој се огледају младог човјека и идеалисте из ондашње црногорске национално-романтичне средине, чије су се слободарске тежње и жеље скобљавале са стварношћу и који је још имао и личних криза и удара. Као патриоту Љубишић је тиштило и осјећање аустријског поддаништва. Њега је „сумор“ хватао и „тед“ био што му је „мили завичај... сивом маглом покривен“. Једино када је у својим пригодним пјесмама пјевao о Црној Гори и њеним водећим личностима постајао је ведар и усхићен. Све највеће родољубаве везивао је за ову „богомдану“ земљу закоју је вјеровао још да ће нам донијети слободу и изнети „свесрпско“ јединство.

Лирика Љубишића је описана, љубавна и рефлексивно-песимистичка. Сва је она преливена дубоком сјетом и меланхолијом и истовремено прожета хуманим осјећањима и тежњом за истином и правдом. У свом пјесничком стварању, мотивима, мислима и тоном Љубишић је био под јаким утицајем многих европских романтичара, пјесника „свјетског бола“, који су тутоvali због несавршености свijeta, износili његову судбинску бесмисленост у власиони, истицали нескладних захтјевајућих стварности и Идију смatrалii за земљу мудrosti.

Попут њих, и наш је пјесник пјевao о свijetu, „небесима и људима који се радују злу“, о својој тешкој судбини, усамљености и остављености од свакога и обраћивали теме из индиjskih легенди у којима је тражио изворе заборава. У једној својој пјесми, у којој говори о гаврану, жалосној птици, своме садрутуту, који, иако лети високо висином гракће, „има исто тако своје јаде“, Љубишић је на симболичан начин објаснио и карактер своје поезије. Перо из крила гаврана, које је у лету пало на његово чело, он је протумачио као „злу судбину“ које му доноси несрећу. „Од тога доба на његовој липи потекли су само „дрни акорди“.²³

Тужни акорди одјекују скоро у свим Љубишиним пјесмама, без обзира на њихову врсту и предмет о којем пјева. Разлика је само у њиховој јачини и у непосредности израза. Љубишић је описивао природу, њене појаве, бића и предмете у њој и све то узимао као оквир или симболе преко којих је изражавао своје мисли и осјећања. Јесен је у њему побуђивала тужна расположења: „Снове снивам, а прозора мога магла носи мој суморни глед...“

Пада сутон мира вјечитога, вјечне ноћи покрива ме лед! Моје срце неће куцат' више, смириће се бурне ноћи те и престаће душа да уздише: све јој жеље, љубав, над и све!“

(„У јесен“²⁴)
Мрачна и дубока јесен пјесника је још умарала и убијала му душу. Он ништа

мир. Оне су га безнадежно и тужно подсећале на сличне вери и на најинтимније љубавне часове које је са својом драгом проводио у на обалама Неве уз звучне шумове њених валова:
„Преминули дани и године дуге,
сјујета ми свјета уби души моћ;
не осјећам више ни радости ни туге;
остави не рано свјетла мајска ноћ!“

(„Мајске ноћи“²⁵)

Припремила:
Љиљана Зеновић

ТРИГОДИ ДОКУМЕНТА ПРОШЛОСТИ

(50)

ОБВЕЗНИЦЕ УМЈЕСТО ЗЕМЉЕ

• Из општина: будванске, паштровске и грбаљске –
Извор: Архив Југославије Београд, Фонд 70 – Министарство финансија КЈ.

ОПШТИНА ПАШТРОВСКА (ПОДРУЧЈЕ СВЕТОГ СТЕФАНА)
– СРЕЗ БОКОКОТОРСКИ

1. МИТРОВИЋ Ива КРСТО, из Пржна. Добровољачким ујеरењем Ђ.Д. бр. 425/35 од 24. јануара 1935. има признање својство добровољца-борца. Будући да је Крсто као неожењен умро 1919., то право на 50.000 дин. обвезница има његова мајка Митровић

ујеља-борца. Право на 50.000

дин. у обвезницама имају наследници: синови Кентера Андрија и Иво, кћи Кентера Стане и удова Кентера Иваница у колико се тиче њеног законског удовичког уживавања. Данас 14. августа 1940. Иваница Кентер је примила наведене обвезнице и то: по 10.000 дин. од бр. 15041-15043 и по 5.000 дин. од бр. 21689-21692 преко Пореске управе у Будви.

2. МИТРОВИЋ Луке ЛЕОНТИЈЕ, из Подличка са становом у манастиру Острогу као старијешина манастира. Добровољачким ујеरењем Ђ.Д. бр. 11186/31 од 5. новембра 1932. има признање својство добровољца-неборца. Данас 3. јуна 1940. примљено је у Пореској управи у Даниловграду 30.000 дин. обвезница укупнотима: од 10.000 дин. бр. 7518 и по 5.000 дин. од бр. 10921-10924.

3. КАЛАЂУРЂЕВИЋ Лазара РАДЕ, из Подбаша. Добровољачким ујеरењем Ђ.Д. бр. 9629/34 од 12. јуна 1934. има признање својство добровољца-борца. Право на 50.000 дин. обвезница има наследник Калађуђељевић Рада уј. Маре, након оставничке расправе у Среском суду у Котору у смислу прописа Закона о ванпарничном поступку. Налог благајни одсјека ратне штете из Београда упућен је 8. марта 1941. Пореској управи у Среском суду у Котору. Обвезница је примљена.

4. ЈОВАНОВИЋ Лаза ТОМО, из Тудоровића. Добровољачким ујеरењем Ђ.Д. бр. 12246/31 од 17. јула 1931., признаје му је својство добровољца-борца. Рјешењем Министарства пољопривреде бр. 16297 од 22. јануара 1941., признаје му се право на пријем 4% државних обвезница умјесто права на аграрну земљу у износу од 50.000 дин. у номиналној вриједности. Данас 31. јуна 1940. Митар је примљен у Будви обвезнице и то: по 10.000 дин. од бр. 13869-13871 и по 5.000 дин. од бр. 20069-20072. Како је Митар био неисплен, то је њега потписао Жарко Вучковић уз ова два писмена свједока: Алекса Зеновић и Ђорђе Можишић.

5. КАЛАЂУРЂЕВИЋ Лазара РАДЕ, из Подбаша. Добровољачким ујеरењем Ђ.Д. бр. 11186/31 од 5. новембра 1932. има признање својство добровољца-неборца. Данас 3. јуна 1940. примљено је у Пореској управи у Среском суду у Котору. Обвезница је примљена.

6. КЕНТЕРА Лаза СТЕВО, из Светог Стефана. Добровољачким ујеरењем Ђ.Д. бр. 4764/38 од 7. маја 1938. има признање својство добровољца-борца. Право на 50.000 дин. обвезница има супруга Кентера Стеве уј. Стане из Ријеке Режевића, а преко појеске управе у Бару. Налогом благајне Одсјека ратне штете од 4. децембра 1940. послате су обвезнице у Бар.

7. КЕНТЕРА Јова ИЛИЈА, из Тудоровића. Добровољачким ујеरењем Ђ.Д. бр. 24380/38 од 24. фебруара 1938. има признање својство добровољца-борца. Рјешење о праву на 50.000 дин. у обвезницама је достављено Кентера Илије уј. Стане уј. име свих наследника са тим ако Срески суд у Котору проведе оставничку расправу у смислу Закона о ванпарничном поступку. Данас 14. марта 1941. примљено је у Среском суду у Котору. Перишић Венцеслав је оправдан појеске управе у Бару. Налогом благајне Одсјека ратне штете од 4. децембра 1940. послате су обвезнице у Бару.

8. КЕНТЕРА Симе КРСТО, из Тудоровића. Добровољачким ујеरењем Ђ.Д. бр. 20015/38 од 22. новембра 1938. има признање својство добровољца-борца. Рјешење о праву на 50.000 дин. у 4% државним обвезницама и то: по 10.000 дин. од бр. 21708-21710 и по 5.000 дин. од бр. 31041-31044.

9. КЕНТЕРА Јова ИЛИЈА, из Тудоровића. Добровољачким ујеरењем Ђ.Д. бр. 313/38 од 21. јануара 1938. Перишић је пријемено у Среском суду у Котору. Рјешењем Министарства пољопривреде бр. 16710 од 8. јула 1940. признаје му се право на пријем 4% државних обвезница умјесто аграрне земље у износу од 50.000 дин. у номиналној вриједности. Данас 31. јуна 1940. Митар је примљен у Будви обвезнице и то: по 10.000 дин. од бр. 13869-13871 и по 5.000 дин. од бр. 20069-20072. Како је Митар био неисплен, то је њега потписао Жарко Вучковић уз ова два писмена свједока: Алекса Зеновић и Ђорђе Можишић.

10. АНЂЕУС Мила ПЕРО, из Тудоровића. Добровољачким ујеरењем Ђ.Д. бр. 313/38 од 21. јануара 1938. Јура је признаје својство добровољца-неборца. Рјешењем Министарства пољопривреде бр. 46784 од 2. јула 1940. признаје се право на пријем 4% државних обвезница умјесто аграрне земље у износу од 30.000 дин. у номиналној вриједности и то:

11. ЋЕДОВИЋ Луке ШПИРО, из Ријеке Режевића. Добровољачким ујеरењем Ђ.Д. бр. 7441/37 од 5. новембра 1937. признаје му је својство добровољца-борца. На појеску Комисије за ликвидацију аграрне реформе у Петроварадину у општини Вршац, добио је аграрну земљу у површини 8 ката. јут. и 1.593 кв.кв. Умјесто аграрне земље има право на накнаду од 50.000 дин. у 4% државним обвезницама. Отјек ратне штете у Београду, бр. 29784 од 8. јула 1940. Перишић је признаје право на пријем 30.000 дин. у 4% државним обвезницама умјесто права на три хектара аграрне земље. Данас 30. септембра 1940. у Пореској управи у Будви примљено је обвезнице и то: од 10.000 дин. бр. 15037 и по 5.000 дин. бр. 21681-21684.

12. КЕНТЕРА Симе КРСТО, из Тудоровића. Добровољачким ујеरењем Ђ.Д. бр. 20015/38 од 22. новембра 1938. признаје му је својство добровољца-борца. Рјешењем Министарства пољопривреде у Београду, бр. 29784 од 8. јула 1940. Перишић је признаје право на пријем 30.000 дин. у 4% државним обвезницама. Отјек ратне штете у Београду, бр. 2079/37 од 10. априла 1937. Митар је признаје својство добровољца-неборца. Рјешењем Министарства пољопривреде бр. 16466 од 3. фебруара 1941. кћери Рафаиловић Даринки признаје право на пријем 30.000 дин. у 4% државним обвезницама умјесто аграрне земље. Министарство финансија, Налогом благајне Отјека ратне штете бр. 4939 од 19. фебруара 1941. послате су обвезнице Пореској управи у Среском суду у Котору да се предају Рафаиловић Даринки.

13. МИТАР Јура ПЕРО, из Челобрда. Добровољачким ујеरењем Ђ.Д. бр. 24407/38 од 25. новембра 1938. признаје му је својство добровољца-неборца. Рјешењем Министарства пољопривреде у Београду, бр. 113258 од 10. јануара 1941. има право на пријем 50.000 дин. у 4% државним обвезницама умјесто а

СПОРТ

СО И РАДИО БУДВА ИЗБРАЛИ СПОРТИСТЕ ГОДИНЕ

НАЈБОЉИ НИКОЛА СЈЕКЛОЋА И МАРИНА ОТОВИЋ

ски радник), Саша Раичевић (најбољи млади спортиста).

Вукашин Марковић, ФК „Могрен“: Никола Сјеклоћа (најбољи спортиста), ВК „Будванска ривијера“ (најбољи клуб), Марина Отовић, Младен Станишић, Вељко Ускоковић, Дарко Јубановић, Вељко Зубер (најбољи тренер), Драган Лижешевић (најбољи спортисти радник), Марко Вујовић (најбољи млади спортиста).

Драган Лижешевић, ВК „Будванска ривијера“: Марина Отовић и Никола Сјеклоћа (најбољи спортисти), ВК „Будванска ривијера“ (најбољи клуб), Вељко Ускоковић, Жељко Вичевић, Ранко Перовић, Марко Пима, Богдан Буровић (најбољи спортисти), Зоран Гопчевић (најбољи тренер), Милош Марковић (најбољи спортисти радник), Марко Вујовић (најбољи млади спортиста).

Станко Папанић, дописник „Политике“: Радован Милинић (најбољи спортиста), ВК „Будванска ривијера“ (најбољи клуб), Никола Сјеклоћа, Ранко Перовић, Жељко Вичевић, Марко Пима, Вељко Ускоковић (најбољи спортисти), Зоран Гопчевић (најбољи тренер), Драган Лижешевић (најбољи спортисти радник), Никола Сјеклоћа (најбољи млади спортиста).

Славко Клајић, дописник „Спортског журнала“: Никола Сјеклоћа (најбољи спортиста), ВК „Будванска ривијера“ (најбољи клуб), Жељко Вичевић, Вељко Ускоковић, Богдан Буровић, Младен Станишић и Саша Раичевић (најбољи спортисти), Петар Вицо, Милан Вукчевић, Марко Пима, Богдан Буровић, Марко Вујовић (најбољи спортисти), Зоран Гопчевић (најбољи тренер), Никола Зеновић (најбољи спортисти радник), Владимира Вујовић (најбољи млади спортиста).

Војо Медетовић, ФК „Петровац“: Марина Отовић и Никола Сјеклоћа (најбољи спортисти), ВК „Будванска ривијера“ (најбољи клуб), Петар Вицо, Мит

СПОРТИСТИ МЈЕСЕЦА

У емисији „Спорт и музика“ слушаоци Радио-Будве сваке недеље бирају спортиста недеље, а сваког мјесеца спортисту мјесеца. Прошле године спортисти мјесеца били су: Аугустин Пламенац, тенис (јануар), Саша Иванчевић, ОК „Аvala“ (фебруар и март), Томо Буровић, ВК „Будванска ривијера“ (април), Драгомир Никчевић, ВК „Будванска ривијера“ (мај), Божидар Вуксановић, ВК „Могрен“ (јун), Богдан Буровић, Боћарски клуб „Будва“ (јул), Младен Станишић, ВК „Могрен“ (август), Дарко Јубановић, ФК „Могрен“ (септембар), Жељко Вичевић, Вељко Ускоковић, Ранко Перовић, Богдан Буровић и Младен Станишић (пет најбољих спортиста), Зоран Гопчевић (најбољи тренер), Драган Лижешевић (најбољи спортисти радник), Марко Вујовић (најбољи млади спортиста).

Жарко Миковић, ОК „Аvala“: Марина Отовић и Никола Сјеклоћа (најбољи спортисти), ВК „Будванска ривијера“ (најбољи клуб), Вељко Ускоковић, Жељко Вичевић, Марко Вујовић, Дарко Јубановић, Саша Милић (најбољи спортисти), Зоран Гопчевић (најбољи тренер), Драган Лижешевић (најбољи спортисти радник), Марко Вујовић (најбољи млади спортисти).

Драган Клајић, главни и одговорни уредник Радио-Будве: Марина Отовић и Никола Сјеклоћа (најбољи спортисти), ВК „Будванска ривијера“ (најбољи клуб), Вељко Ускоковић, Жељко Вичевић, Марко Вујовић, Младен Станишић (најбољи спортисти), Зоран Гопчевић (најбољи тренер), Драган Лижешевић (најбољи спортисти радник), Милан Вукчевић (најбољи млади спортисти).

Драган Дулетић, потпредсједник СО Будва: Марина Отовић и Никола Сјеклоћа (најбољи спортисти), ВК „Будванска ривијера“ (најбољи клуб), Жељко Вичевић, Богдан Буровић, Саша Милић, Марко Вујовић, Младен Станишић (најбољи спортисти), Зоран Гопчевић (најбољи тренер), Драган Лижешевић (најбољи спортисти радник), Драган Ијешевић (најбољи спортисти).

Борислав Крковић, Карате клуб „Кадмо“: Марина Отовић и Никола Сјеклоћа (најбољи спортисти), ВК „Будванска ривијера“ (најбољи клуб), Дарко Јубановић, Марко Вујовић, Младен Станишић, Марко Пима и Саша Милић (најбољи спортисти), Зоран Гопчевић (најбољи тренер), Буро Ракетић (најбољи спортисти радник) и Саша Раичевић (најбољи млади спортисти).

Признања најбољим спортистима, спортичким колективима и спортичким радницима свечано су уручене 24. јануара.

● За најбољи клуб изабрана „Будванска ривијера“, за најбољег тренера Зоран Гопчевић, за најбољег спортичког радника Драган Лижешевић (оба из „Будванске ривијере“), а за најбољег младог спортиста одбојкаш Марко Вујовић.

● На листи најбољих спортиста: ватерполисти Ускоковић и Вичевић, боћар Буровић и фудбалери Јубановић, Станишић и Пима.

● Специјалне плакете СО Будва додијељене ватерполистима Жељку Вичевићу и Вељку Ускоковићу, а традиционално признање Радио-Будве за укупан допринос развоју спорта Станку Гиговићу.

ванска ривијера“ (најбољи клуб), Жељко Вичевић, Саша Милић, Марина Отовић, Никола Сјеклоћа, Владимира Ракетић (најбољи спортисти), Владимира Тауша (најбољи тренер), Буро Ракетић (најбољи спортисти радник), Саша Раичевић (најбољи млади спортисти).

● Радован Милинић (најбољи спортиста), ВК „Будванска ривијера“ (најбољи клуб), Жељко Вичевић, Вељко Ускоковић, Богдан Буровић, Младен Станишић и Саша Раичевић (најбољи спортисти), Петар Вицо, Мит

Павле Буџај, Боксерски клуб „Будва“: Никола Сјеклоћа (најбољи спортиста), ВК „Будванска ривијера“ (најбољи клуб), Жељко Вичевић, Вељко Ускоковић, Богдан Буровић, Младен Станишић и Саша Раичевић (најбољи спортисти), Владимира Тауша, Тибор Херодек (ватерполисти), Драган Анчић и Младен Станишић (фудбалери), а Станко Думић је награђен за дугогодишњи допринос фудбалу у нашем граду. Од спортичког радника награђени су Боро Лазовић и Драган Лижешевић.

ИМЕНА

У избору Радио-Будве и спортичких новинара за 1994. годину за најбољи спортички клуб проглашена је ВК „Будванска ривијера“ а за најбољег спортиста Игор Милановић. Пет најбољих спортиста су били Горан Рађеновић, Александар Шоштар, Тибор Херодек (ватерполисти), Драган Анчић и Младен Станишић (фудбалери), а Станко Думић је награђен за дугогодишњи допринос фудбалу у нашем граду. Од спортичког радника награђени су Боро Лазовић и Драган Лижешевић.

■ ■ ■ ■ ■

РАДИО БУДВА

98,7 И 106,0
МЕГАХЕРЦА

КОНФЕРЕНЦИЈА БОЋАРСКОГ САВЕЗА ОПШТИНЕ

ЦИЉ – МАСОВНОСТ

- У скромним условима постигнути запажени екипни и појединачни резултати.
- Потребна нова игралишта – што више младих боћара
- Нови предсједник Рајко Миховић

Боћарски савез Будве одржао је 11. јануара изборну конференцију на којој су усвојени извјештај о раду и утвршћу представа за 1995. годину, програм рада и финансијски план за 1967. годину и извршени избор органа савеза. Поред делегата у раду конференције учествовали су и предсједник Боћарског савеза Југославије Бранко Петрановић, предсједник судијске комисије БСЈ Матеја Крстовић и предсједник такмичарске комисије БСЈ Крсто Башковић.

Боћарски савез Будве је основан 1983. године а сачињавају га четири клуба – Будва, Словенска плажа, Мани и Омладинац.

На прошој години бројио је 11. до 19. септембра. На републичким првенствима наши боћари су учествовали на више општинских, републичких и савезних такмичења, као и на свјетском првенству у Хамилтону (Канада) од 11. до 19. септембра. На републичким првенствима наши боћари су били најуспјешнији у дисциплинама „појединачно-класично“ када су Богдан Буровић, Владо Минић и Милутин Вуксановић освојили прво, друго и пето место. У Првој црногорској лиги Будва је заузела 4. (након плејоф треће), а Мани 9. место. У Другој црногорској лиги Омладинац је заузео седмо, а Словенска плажа осмо место. У купу такмичењу Буда је доспјела до финала, а Мани до четвртфинала. На првенству Југославије, на коме је учествовало осам екипа (по четири из Црне Горе и Србије) Будва је заузела треће место. На свјетском првенству у Канади у репрезентацији Југославије први играч је био Богдан Буровић, а он је у појединачној конкуренцији освојио десето место.

Боћарски савез Будве је прошле године, 15. и 16. јула организовао традиционални савезни турнир у игри тројки и то је био досад најјачи турнир у СР Југославији. Планира се да овај турнир од ове године прерасте у међународни. Организован је, **B.M.C.**

ДОЗВОЛА ЗА ХАЛУ

НАКОН детаљног прегледа од стране надлежних републичких инспекција, 10. јануара је званично одобрен пробни рад новоотвореној Спортској хали у Будви, који ће трајати наредна три мјесеца.

Како је на конференцији за новинаре тим поводом истакао Драгиша Радовић главни републички грађевински инспектор, пробни рад је одобрен јер, квалитет изведенih радова је доказан одговарајућим атестима, па је овај објекат безбедан за коришћење и није угрожен његова стабилност.

– У наредна три мјесеца, биће отклоњени евентуални недостаци који не утичу на стабилност објекта, извршиће се ситни неопходни радови, и у потпуности документација, рекао је Радовић.

R.P.

„КРШТЕЊЕ САЈЕ“

У новоотвореној спортској хали 24. јануара одиграна је прва званична утакмица. Финалну борбу за куп Црне Горе водили су екипе Никшићког ИБОНА и МОРНАРА ПРИМОРКЕ из Бара. Побиједили су Барани резултатом 75:70.

ПРИМОРСКЕ НОВИНЕ

Основач листа Скупштина општине Будва, издавач Јавно предузеће „Информативни центар“ Будва. Директор Рајко Кульча. Главни и одговорни уредник Васо М. Станишић. Штампа НЈП „Побједа“ Подгорица. Адреса: „Приморске новине“ Петар I Петровића 3, поштански фах 14. 85-310 Будва. Телефон (086) 51-487 (редакција), 52-024 (општа служба), телефон 52-024. Број жири-рачуна 50710-603-5-2853 код СПП Будва. Годишња претплата 20 динара, полугодишња 10 динара.

ELEKTROJUG

PREDUZEĆE ZA TRGOVINU, TURIZAM, UGOSTITELJSTVO I USLUGE sa p.o.

Trg Sunca bb Budva, Tel. 41-564, 51-344, 52-300 Telefax: 52-300

- prodaja kompletног elektromaterijala,
- izvođenje radova na trafostanicama, dalekovodima i javnim rasvjetama,
- polaganje kablova i svi elektroinstalaterski poslovi,
- brze intervencije električara

